

ΙΑΧΑΝ ΑΧΜΕΤ

Βουλευτής Ροδόπης-
ΠΑ.ΣΟ.Κ.- Κίνημα Αλλαγής

Αθήνα 05-06-2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Το Υπουργείο Εσωτερικών

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Το Υπουργείο Εξωτερικών

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Θέμα: Ανάγκη οριστικής θεσμικής λύσης για την αναγνώριση και καταχώριση στην Ελλάδα μεταβολών επωνύμου Ελλήνων πολιτών που έχουν πραγματοποιηθεί νόμιμα στην αλλοδαπή

Κύριοι Υπουργοί,

Σοβαρό και επαναλαμβανόμενο πρόβλημα αντιμετωπίζουν Έλληνες πολίτες, ιδίως Έλληνες της Διασποράς, κάτοικοι εξωτερικού και πρόσωπα με διπλή ιθαγένεια, όταν έχουν προβεί νόμιμα, κατά το δίκαιο άλλου κράτους, σε μεταβολή του επωνύμου τους και ζητούν την αντίστοιχη αναγνώριση, καταχώριση και τακτοποίηση της αστικής και δημοτολογικής τους κατάστασης ενώπιον των ελληνικών αρχών.

Το πρόβλημα αυτό δεν αφορά αποκλειστικά ούτε ειδικά Έλληνες μουσουλμάνους ή οποιαδήποτε συγκεκριμένη θρησκευτική, εθνοτική ή μειονοτική ομάδα. Αφορά όλους τους Έλληνες πολίτες που ζουν ή έχουν ζήσει στο εξωτερικό, Έλληνες της Διασποράς, ομογενείς, κατοίκους εξωτερικού, καθώς και πρόσωπα με διπλή ιθαγένεια, των οποίων τα στοιχεία έχουν μεταβληθεί νομίμως στην αλλοδαπή, αλλά η μεταβολή αυτή δεν μπορεί να αποτυπωθεί ενιαία και λειτουργικά στα ελληνικά μητρώα.

Στην πράξη, δημιουργείται το φαινόμενο ο ίδιος Έλληνας πολίτης να εμφανίζεται με διαφορετικό επώνυμο στις αλλοδαπές αρχές και με διαφορετικό επώνυμο στα ελληνικά δημοτολόγια, ληξιαρχεία, μητρώα αρρένων ή λοιπά μητρώα αστικής

κατάστασης. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί σοβαρά προβλήματα ταυτοπροσωπίας και εμποδίζει την άσκηση βασικών δικαιωμάτων και διοικητικών πράξεων, όπως η δήλωση ληξιαρχικών γεγονότων, δηλαδή γεννήσεων, γάμων και θανάτων, η ενημέρωση οικογενειακών μερίδων, η διόρθωση ληξιαρχικών πράξεων, καθώς και η έκδοση ή ανανέωση δελτίων αστυνομικής ταυτότητας και διαβατηρίων.

Το ζήτημα έχει ήδη απασχολήσει τόσο τη Διοίκηση όσο και τα πολιτικά δικαστήρια, χωρίς όμως να έχει διαμορφωθεί ενιαία και ασφαλής λύση. Αντιθέτως, από συγκεκριμένες υποθέσεις προκύπτει σύγκρουση ή, τουλάχιστον, έντονη ασάφεια ως προς το εάν η αρμόδια οδός είναι η δικαστική ή η διοικητική.

Ειδικότερα:

Με το υπ' αριθ. **ΤΑΔΚ 1446/2017 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών**, με ημερομηνία **18.01.2018**, επί θέματος «Αλλαγή επωνύμου σε πολίτες με διπλή ιθαγένεια», το Υπουργείο είχε επισημάνει ότι, όσον αφορά Έλληνες πολίτες που προέβησαν στην αλλοδαπή σε αλλαγή επωνύμου βάσει του δικαίου της άλλης ιθαγένειάς τους, ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στην υπ' αριθ. **65/1991 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους**, η οποία έγινε αποδεκτή. Σύμφωνα με την κατεύθυνση αυτή, για να καταστεί δυνατή στην Ελλάδα η μεταβολή των ονοματεπωνυμικών στοιχείων προσώπου που προέβη στην αλλοδαπή σε διοικητική ή δικαστική αλλαγή αυτών, απαιτείται αναγνώριση δεδικασμένου του αλλοδαπού τίτλου κατ' άρθρο 905 ΚΠολΔ, δηλαδή της αλλοδαπής διοικητικής πράξης ή της αλλοδαπής δικαστικής απόφασης βάσει της οποίας έγινε η αλλαγή.

Περαιτέρω, με την υπ' αριθ. **22/2023 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης**, επί αιτήσεως με αριθμό κατάθεσης **ΕΜ46/02.03.2022**, το Δικαστήριο δέχθηκε τελολογικά ότι η διάταξη του άρθρου 905 παρ. 4 ΚΠολΔ μπορεί να εφαρμοστεί και σε πράξη αρμοδίου οργάνου αλλοδαπής Πολιτείας, όταν η πράξη αυτή ρυθμίζει, κατά το εκεί ισχύον δίκαιο, ζήτημα προσωπικής κατάστασης. Στην υπόθεση εκείνη, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι έχει ισχύ στην Ελλάδα η υπ' αριθ. **819/2021 αλλοδαπή διοικητική πράξη προσδιορισμού επωνύμου**, ενώ απέρριψε μόνο το αίτημα κήρυξης εκτελεστότητας, επειδή η πράξη δεν ήταν κατανηφιστικής αλλά διαπλαστικής φύσης.

Κατόπιν αυτής της δικαστικής αναγνώρισης, το Υπουργείο Εσωτερικών, με το υπ' αριθ. **25336/09.05.2025 έγγραφο** της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης προς Δήμο, ανέφερε ότι η αλλαγή επωνύμου που αναγνωρίστηκε

δικαστικά πρέπει πρωτίστως να καταχωριστεί στη ληξιαρχική πράξη γέννησης ως μεταβολή, βάσει του άρθρου 14 του ν. 344/1976, και στη συνέχεια να γίνουν οι σχετικές μεταβολές στο δημοτολόγιο. Με άλλα λόγια, στην περίπτωση αυτή η Διοίκηση αποδέχθηκε ότι η δικαστική αναγνώριση της αλλοδαπής διοικητικής πράξης μπορεί να αποτελέσει βάση για μεταβολή της ληξιαρχικής και δημοτολογικής κατάστασης.

Στη συνέχεια, με την υπ' αριθ. **1306/27.06.2025 απόφαση Δημάρχου Μαρωνείας-Σαπών**, με αριθμό πρωτοκόλλου **5092/27.06.2025**, πραγματοποιήθηκε μεταβολή επωνύμου, διόρθωση/προσθήκη στοιχείων γέννησης και εισαγωγή σχετικών παρατηρήσεων σε οικογενειακή μερίδα, με ρητή επίκληση της υπ' αριθ. **22/2023 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης** και της υπ' αριθ. **819/2021 αλλοδαπής διοικητικής πράξης**. Η συγκεκριμένη διοικητική απόφαση αποτυπώνει μία πρακτική κατά την οποία η δικαστική αναγνώριση προηγείται και η διοικητική καταχώριση ακολουθεί.

Αντίθετα, σε άλλη υπόθεση, με την υπ' αριθ. **126/2023 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης**, επί αιτήσεως με αριθμό κατάθεσης **EM45/02.03.2022**, το Δικαστήριο απέρριψε αίτημα αναγνώρισης αλλοδαπής διοικητικής πράξης προσδιορισμού επωνύμου ως μη νόμιμο. Η απόφαση αυτή στηρίχθηκε στη συλλογιστική ότι η αλλαγή επωνύμου φυσικού προσώπου, κατά το ελληνικό δίκαιο, δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, αλλά χωρεί μέσω διοικητικής διαδικασίας, βάσει του ν.δ. 2573/1953 και των σχετικών υπουργικών αποφάσεων.

Η ανωτέρω κρίση επιβεβαιώθηκε από το **Μονομελές Εφετείο Θράκης** με την υπ' αριθ. **289/2025 απόφασή του**, επί εφέσεως με αριθμό κατάθεσης **34/12.03.2025**. Το Εφετείο δέχθηκε ότι, για την αναγνώριση αλλοδαπής απόφασης ή πράξης στην Ελλάδα, απαιτείται το ζήτημα που επιλύθηκε στην αλλοδαπή να υπάγεται, κατά το ελληνικό δίκαιο, στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Έκρινε δε ότι η αλλαγή επωνύμου Έλληνα πολίτη, ακόμη και εάν αυτός έχει και άλλη ιθαγένεια, αφορά τη δημόσια τάξη και υπάγεται αποκλειστικά στη διοικητική διαδικασία. Συνεπώς, το Εφετείο απέρριψε την έφεση και έκρινε ότι δεν μπορεί να χωρήσει αναγνώριση ούτε κατ' άρθρο 905 ΚΠολΔ ούτε κατ' άρθρο 780 ΚΠολΔ, ενώ σημείωσε ότι σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος από τον Δήμαρχο, η αμφισβήτηση της πράξης ανάγεται στη διοικητική δικαιοσύνη.

Ανάλογη κατεύθυνση ακολούθησε και το **Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών**. Με την υπ' αριθ. **2798/2025 απόφαση**, επί αιτήσεως με αριθμό κατάθεσης **104347/3680/11.09.2024** και κλήσης με αριθμό κατάθεσης **34440/3212/12.02.2025**, το Δικαστήριο ανακάλεσε προηγούμενη μη οριστική κρίση της υπ' αριθ. **305/2025 απόφασής του** κατά το μέρος που είχε θεωρήσει νόμιμη την αίτηση, και τελικά απέρριψε την αίτηση. Έκρινε ότι η αναγνώριση αλλοδαπής πράξης προσδιορισμού επωνύμου είναι νόμω αβάσιμη, διότι η αλλαγή επωνύμου Έλληνα πολίτη, κατά το ελληνικό δίκαιο, δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων αλλά στη διοικητική διαδικασία.

Ομοίως, με την υπ' αριθ. **2795/2025 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών**, επί αιτήσεως με αριθμό κατάθεσης **33992/3160/12.02.2025**, ζητήθηκε η αναγνώριση αλλοδαπής διοικητικής πράξης προσδιορισμού επωνύμου, καθώς και η διόρθωση σχετικών ληξιαρχικών πράξεων και δημοτολογικών εγγραφών. Το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση στο σύνολό της ως νόμω αβάσιμη. Έκρινε ότι, εφόσον το βασικό αίτημα περί αναγνώρισης της αλλοδαπής πράξης αλλαγής επωνύμου δεν μπορεί να γίνει δεκτό από τα πολιτικά δικαστήρια, συμπαρασύρονται σε απόρριψη και τα συναφή αιτήματα διόρθωσης ληξιαρχικών πράξεων και δημοτολογικών στοιχείων.

Ακολούθως, όταν πολίτες προσέφυγαν στη διοικητική οδό, με την υπ' αριθ. **314/2026 απόφαση Δημάρχου Αρριανών**, αριθμός πρωτοκόλλου **1016/24.02.2026**, απορρίφθηκε αίτημα αλλαγής επωνύμου που είχε υποβληθεί με αριθμό πρωτοκόλλου **790/10.02.2026**. Η απόφαση του Δημάρχου αντιμετώπισε το αίτημα ως κανονική αίτηση αλλαγής επωνύμου κατά το ν.δ. 2573/1953 και έκρινε ότι δεν συντρέχουν «σοβαροί και συγκεκριμένοι λόγοι» που να δικαιολογούν τη μεταβολή. Δηλαδή, ενώ η δικαστική οδός είχε κριθεί από νεότερες αποφάσεις ως μη πρόσφορη, η διοικητική οδός δεν αντιμετώπισε το ζήτημα ως καταχώριση ήδη συντελεσμένης αλλοδαπής μεταβολής, αλλά ως νέα αίτηση αλλαγής επωνύμου, υπαγόμενη στη διακριτική κρίση του Δημάρχου.

Τέλος, με την υπ' αριθ. **40199/04.05.2026 απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας–Θράκης**, απορρίφθηκε προσφυγή κατά της ανωτέρω υπ' αριθ. **1016/24.02.2026** απορριπτικής απόφασης του Δήμου Αρριανών. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση έκρινε ότι η απόφαση του Δήμου εκδόθηκε νομίμως και ότι δεν καταλογίζεται οποιαδήποτε πλημμέλεια στη Διοίκηση. Στο σκεπτικό της, αφενός υιοθετεί τη θέση ότι η αλλαγή επωνύμου Έλληνα πολίτη, ακόμη και με διπλή

ιθαγένεια, αφορά τη δημόσια τάξη και υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ελληνικών αρχών, αφετέρου όμως επικαλείται και την υπ' αριθ. **65/1991 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ** και έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, κατά τα οποία, για να καταστεί δυνατή στην Ελλάδα η αλλαγή ονοματεπωνυμικών στοιχείων που έγινε στην αλλοδαπή, απαιτείται αναγνώριση αλλοδαπού τίτλου κατ' άρθρο 905 ΚΠολΔ. Έτσι, η ίδια διοικητική απόφαση καταλήγει πρακτικά να επιβεβαιώνει τον φαύλο κύκλο: η Διοίκηση απορρίπτει το αίτημα, ενώ η δικαστική οδός έχει ήδη κριθεί από νεότερες αποφάσεις ως μη πρόσφορη.

Από τα ανωτέρω προκύπτει με σαφήνεια ότι υπάρχει σοβαρή θεσμική ασάφεια. Άλλες αποφάσεις και έγγραφα δέχονται ότι πρέπει να προηγηθεί δικαστική αναγνώριση της αλλοδαπής πράξης και να ακολουθήσει η διοικητική καταχώριση. Άλλες δικαστικές αποφάσεις απορρίπτουν τη δικαστική οδό, κρίνοντας ότι η αλλαγή επωνύμου Έλληνα πολίτη ανήκει στη διοικητική διαδικασία. Από την άλλη πλευρά, όταν ο πολίτης απευθύνεται στη διοίκηση, το αίτημα αντιμετωπίζεται ως νέα αίτηση αλλαγής επωνύμου και μπορεί να απορριφθεί λόγω μη συνδρομής «σοβαρών λόγων», χωρίς να λαμβάνεται επαρκώς υπόψη ότι πρόκειται για ήδη νόμιμα διαμορφωμένη αλλοδαπή προσωπική κατάσταση.

Η κατάσταση αυτή δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου και οδηγεί Έλληνες πολίτες, ιδίως κατοίκους εξωτερικού και Έλληνες της Διασποράς, σε αδιέξοδο. Δεν γνωρίζουν εάν πρέπει να προσφύγουν στα πολιτικά δικαστήρια, στον Δήμο, στο Ληξιαρχείο, στα διοικητικά δικαστήρια ή σε άλλη διαδικασία. Το αποτέλεσμα είναι να παραμένουν εκκρεμείς και ανεπίλυτες υποθέσεις που επηρεάζουν άμεσα την προσωπική, οικογενειακή και διοικητική τους κατάσταση.

Η ελληνική Πολιτεία οφείλει να δώσει σαφή, ενιαία και οριστική λύση. Είτε μέσω νομοθετικής ρύθμισης είτε μέσω ερμηνευτικής εγκυκλίου είτε μέσω συνδυασμένης διοικητικής και δικαστικής διαδικασίας, πρέπει να καθοριστεί ποια είναι η αρμόδια οδός, ποια δικαιολογητικά απαιτούνται, ποια αρχή ελέγχει τη γνησιότητα και νομιμότητα της αλλοδαπής πράξης, ποιος ελέγχει τη μη αντίθεση στη δημόσια τάξη και ποια υπηρεσία υποχρεούται να προβεί στην τελική καταχώριση.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Αναγνωρίζει το Υπουργείο Εσωτερικών ότι έχει δημιουργηθεί σοβαρό θεσμικό και πρακτικό κενό ως προς την αναγνώριση και καταχώριση στην Ελλάδα μεταβολών επωνύμου Ελλήνων πολιτών που έχουν πραγματοποιηθεί νόμιμα στην αλλοδαπή;

2. Ποια είναι σήμερα η επίσημη θέση του Υπουργείου Εσωτερικών: απαιτείται προηγούμενη δικαστική αναγνώριση της αλλοδαπής διοικητικής ή δικαστικής πράξης κατ' άρθρο 905 ΚΠολΔ ή δύναται η μεταβολή να καταχωριστεί διοικητικά από τον αρμόδιο Δήμο ή Ληξιαρχείο;

3. Πώς ερμηνεύει το Υπουργείο την αντίφαση που προκύπτει μεταξύ, αφενός, των εγγράφων και διοικητικών κατευθύνσεων που παραπέμπουν σε δικαστική αναγνώριση αλλοδαπού τίτλου και, αφετέρου, των νεότερων δικαστικών αποφάσεων που απορρίπτουν τη δικαστική οδό ως μη νόμιμη για την αλλαγή επωνύμου Έλληνα πολίτη;

4. Προτίθεται το Υπουργείο να εκδώσει άμεσα σαφή εγκύκλιο προς όλους τους Δήμους, τα Ληξιαρχεία και τις υπηρεσίες Δημοτολογίου, ώστε να υπάρξει ενιαία πρακτική και να μην εκδίδονται αντιφατικές αποφάσεις για ίδιες ή παρόμοιες υποθέσεις;

5. Προτίθεται το Υπουργείο να προωθήσει νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα καθορίζεται ρητά η διαδικασία αναγνώρισης και καταχώρισης αλλοδαπών πράξεων μεταβολής επωνύμου Ελλήνων πολιτών, ιδίως Ελλήνων κατοίκων εξωτερικού και πολιτών με διπλή ιθαγένεια;

6. Θα προβλεφθεί ειδική διοικητική διαδικασία για περιπτώσεις όπου η μεταβολή επωνύμου έχει ήδη επέλθει νόμιμα στην αλλοδαπή, ώστε να μην απαιτείται ο πολίτης να υποβάλλει νέα αίτηση αλλαγής επωνύμου με κριτήριο τους «σοβαρούς λόγους» του ν.δ. 2573/1953, αλλά να εξετάζεται ειδικά η αναγνώριση και καταχώριση της ήδη συντελεσμένης αλλοδαπής μεταβολής;

7. Θα υπάρξει συνεργασία του Υπουργείου Εσωτερικών με τα συναρμόδια Υπουργεία Δικαιοσύνης, Εξωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ώστε η λύση να καλύπτει ενιαία τα ληξιαρχεία, τα δημοτολόγια, τις οικογενειακές μερίδες, τις αστυνομικές ταυτότητες, τα διαβατήρια και τα λοιπά δημόσια έγγραφα;

8. Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει το Υπουργείο ώστε οι Έλληνες της Διασποράς και οι Έλληνες κάτοικοι εξωτερικού να μη στερούνται τη δυνατότητα δήλωσης γεννήσεων, γάμων και θανάτων ή έκδοσης/ανανέωσης ταυτοτήτων και διαβατηρίων λόγω διαφορετικής καταχώρισης του επωνύμου τους μεταξύ Ελλάδας και αλλοδαπής;

9. Προτίθεται το Υπουργείο να επανεξετάσει το ισχύον πλαίσιο υπό το πρίσμα της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της προσωπικής κατάστασης των Ελλήνων πολιτών και της ανάγκης αποφυγής αντιφατικών διοικητικών και δικαστικών κρίσεων;

Ο ερωτών Βουλευτής,

Ιλχάν Αχμέτ